

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE IN JAVNO UPRAVO

DIREKTORAT ZA JAVNI SEKTOR

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 16 50

F: 01 478 16 99

E: gp.mpiu@gov.si

www.mpiu.gov.si

**URAD PREDSEDNIKA REPUBLIKE
DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE
USTAVNO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE
RAČUNSKO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE
VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC REPUBLIKE SLOVENIJE
DRŽAVNA REVIZIJSKA KOMISIJA REPUBLIKE SLOVENIJE
INFORMACIJSKI POOBLAŠČENEC REPUBLIKE SLOVENIJE
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE REPUBLIKE SLOVENIJE
DRŽAVNA VOLILNA KOMISIJA
SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI**

**VRHOVNO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE
VRHOVNO DRŽAVNO TOŽILSTVO
DRŽAVNO PRAVOBRANILSTVO**

**OBČINE
ZDRUŽENJE OBČIN SLOVENIJE
SKUPNOST OBČIN SLOVENIJE
ZDRUŽENJE MESTNIH OBČIN SLOVENIJE**

**MINISTRSTVA
ORGANI V SESTAVI MINISTRSTEV
VLADNE SLUŽBE
UPRAVNE ENOTE**

Številka: 1000-293/2012/1

Datum: 20.06.2012

Zadeva: Povračilo stroškov prevoza na delo in z dela na podlagi Zakona za uravnoteženje javnih financ

Spoštovani!

Na Ministrstvo za pravosodje in javno upravo prihaja veliko vprašanj glede nove ureditve povračila stroškov prevoza na delo in z dela na podlagi Zakona za uravnoteženje javnih financ (U.I. RS št. 40/12, v nadaljevanju ZUJF), Kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti RS in kolektivnih pogodb dejavnosti in poklicev (U.I. RS št. 40/12, v nadaljevanju kolektivne pogodbe).

Ministrstvo za pravosodje in javno upravo ni pristojno za razlago določb kolektivnih pogodb in je ta dopis treba obravnavati izključno kot stališče v okviru pristojnosti ministrstva, z namenom poenotenja izvajanja določb o povračilu stroškov prevoza na delo in z dela v praksi.

1. Ureditev področja povračila stroškov prevoza na delo in z dela

ZUJF v prvem odstavku 164. člena določa, da se določbe zakona, ki urejajo povračila v zvezi z delom in nekatere druge prejemke, uporabljajo le do uveljavitve kolektivnih pogodb delavnosti in poklicev, ki bodo sklenjene po sprejetju ZUJF in bodo urejale povračila stroškov v zvezi z delom in nekatere druge prejemke. V kolikor kolektivne pogodbe oziroma aneksi h kolektivnim pogodbam niso sklenjeni, veljajo določbe ZJUF, saj se določbe kolektivnih pogodb, predpisov ter splošnih aktov, ki urejajo povračila stroškov in druge prejemke drugače, v času uporabe ZUJF, ne uporabljajo (tretji odstavek 164. člena ZJUF). Zaposleni v javnem sektorju (v nadaljevanju zaposleni), za katere povračila stroškov in nekaterih drugih prejemkov niso urejeni v kolektivnih pogodbah, in funkcionarji so upravičeni do povračila stroškov in drugih prejemkov iz delovnega razmerja, kot jih določa ZUJF (drugi odstavek 164. člena ZJUF). Torej, če so bili po sprejetju ZUJF sklenjeni aneksi h kolektivnim pogodbam, ki urejajo področje povračila stroškov v zvezi z delom in nekatere druge prejemke, se za javne uslužbenke, za katere kolektivne pogodbe veljajo, pri odločanju o pravicah iz naslova povračil in drugih prejemkov, uporabljajo določbe teh aneksov in ne določbe ZUJF.

V Uradnem listu RS, št. 40/2012 so bili objavljeni aneksi h kolektivnim pogodbam dejavnosti in Aneksi h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti, ki med drugim enotno, za celotni javni sektor, urejajo tudi področje povračila stroškov prevoza na delo in z dela. Aneksi h kolektivnim pogodbam in s tem nova ureditev področja se uporablja od 1.6.2012.

Nova ureditev področja za določene javne uslužbenke torej prenaša področje iz zakonske materije in materije, urejene v izvršilnih predpisih, v ureditev na ravni posamezne kolektivne pogodbe. Za funkcionarje pa tudi glede povračila stroškov prevoza na delo in z dela velja ZUJF.

2. Upravičenost do povrnitve stroškov prevoza in višina

Zaposlenemu pripada povračilo stroškov prevoza na delo in z dela, če znaša razdalja od kraja bivališča oziroma od kraja, iz katerega se dejansko vozi na delo in z dela do delovnega mesta več kot dva kilometra, upošteva tudi pešpoti. Navedeno pomeni, da zaposlenemu povračilo stroškov prevoza na delo ne pripada, ko je razdalja glede na izbrani daljinomer proračunskega uporabnika od bivališča ali kraja, iz katerega se zaposleni vozi na delo in z dela do kraja opravljanja dela krajša ali enaka dvema kilometroma.

Pogoj dveh kilometrov razdalje za pridobitev upravičenosti do povrnitve stroškov prevoza na delo in z dela je treba upoštevati tudi v primerih, ko znaša razdalja do bivališča oziroma od kraja, iz katerega se zaposleni dejansko vozi na delo, do prvega javnega prevoza oziroma razdalja od zadnjega javnega prevoza do kraja opravljanja dela, manj kot dva kilometra. Zaposleni za navedene razdalje, ki so krajše kot dva kilometra, ni upravičen do povrnitve stroškov prevoza na delo in z dela.

Če mora zaposleni zaradi potreb delovnega procesa, izrednega dogodka ali zaradi dela izven redno predvidenega razporeda priti na delo večkrat, kot je število delovnih dni, se mu za te prihode in odhode tudi povrnejo stroški prevoza. Navedeno se ne nanaša na deljen delovni čas, temveč gre za izredni ponovni prihod na delo, upošteva zgoraj navedene primere. V primeru

deljenega delovnega časa, pripada zaposlenemu povračilo stroškov prevoza na delo in z dela le enkrat za prihod na delo in odhod z dela.

Zaposleni ni upravičen do povrnitve stroškov prevoza na delo in z dela v primeru, če je organiziran ali zagotovljen brezplačni prevoz, oziroma, če delodajalec zagotovi brezplačni prevoz na delo in z dela.

Višina povračila stroškov prevoza na delo in z dela ne more znašati več kot znaša višina minimalne plače za mesečno delovno obveznost, razen če je bil zaposleni premeščen, prevzet na podlagi zakona ali je po odločitvi oziroma volji delodajalca sklenil pogodbo o zaposlitvi v drugem kraju. Zaposlene, ki so bili premeščeni, prevzeti na podlagi zakona ali so po odločitvi oziroma volji delodajalca sklenili pogodbo o zaposlitvi v drugem kraju pred uveljavitvijo ZUJF, se glede določitve višine povračila stroškov prevoza na delo in z dela obravnava enako, kot zaposlene, ki so bili premeščeni, prevzeti na podlagi zakona ali so po odločitvi oziroma volji delodajalca sklenili pogodbo o zaposlitvi v drugem kraju. Izjema pri kateri ne velja maksimalna omejitev višine mesečnega izplačila iz naslova stroškov prevoza na delo so tudi primeri, ko mora zaposleni zaradi delovnega procesa, izrednega dogodka ali zaradi dela izven redno predvidenega razporeda, priti na delo večkrat, kot je število delovnih dni in se mu za te prihode in odhode povrnejo stroški prevoza.

3. Javni prevoz in kilometrina

ZUJF v 168. členu oziroma ustrezni člen v kolektivnih pogodbah določajo, da zaposlenemu pripada povračilo stroškov prevoza na delo in z dela v višini stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi. Če zaposleni nima možnosti prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi, se mu prizna kilometrina v višini 8 odstotkov cene neosvinčenega motornega bencina - 95 oktanov.

Iz navedenega izhaja, da se zaposlenemu povrnejo primarno stroški prevoza na delo in z dela v višini javnega prevoza, če je ta možen, ne glede na dejstvo, da bi bilo v konkretnem primeru povračilo v obliki kilometrine cenejše. Šele v primeru, ko javni prevoz ni možen, se lahko zaposlenemu povrnejo stroški prevoza v obliki kilometrine. Ob navedenem opozarjamo na dejstvo, da so bile do sedaj v nekaterih kolektivnih pogodbah za povračilo kilometrine uporabljen 100 oktanski oziroma super bencin, sedaj pa se upošteva cena neosvinčenega bencina – 95 oktanov.

Javni prevoz ni možen, če ne obstaja, oziroma če ga glede na delovni čas javnega uslužbenca ni možno uporabiti ali če bi uporaba javnega prevoza glede na vozni red in delovni čas javnega uslužbenca, ne upoštevaše čas trajanja vožnje, za javnega uslužbenca pomenila več kot eno uro dnevne časovne izgube v eno smer. V časovno izgubo se ne šteje čas trajanja prevoza s prevoznim sredstvom, temveč le čas t.i. čakanja (npr. prestopanje med dvema javnima prevozoma, prihod pred začetkom delovnega časa, čas čakanja po koncu delovnega časa, ...) **in čas premagovanja pešpoti na poti na delo in z dela na relacijah, krajših od 2 kilometrov (Sodba Vrhovnega sodišča RS, št. VIII Ips 199/2014; dopis MJU, št. 100-275/2015/1 z dne 23. 2. 2015, Povračilo stroškov prevoza na delo in z dela - informacija o novi sodni praksi).** ~~V primeru premakljivega delovnega časa se časovna izguba šteje do začetka oziroma od konca premakljivega delovnega časa (npr. v državni upravi, kjer imajo premakljivi delovni čas, se časovna izguba šteje do 7.30 in od 17.30 dalje).~~ **Pri štetju časovne izgube v primeru premakljivega delovnega časa se upošteva delovna obveza javnih uslužbencev, ki skladno z 2. členom Uredbe o delovnem času v organih državne uprave (Uradni list RS, št. 115/07, 122/07 – popr., 28/16 in 40/17) traja praviloma 8 ur, razen v organih, ki nimajo petdnevnega tedenskega delovnika. V primeru nepremakljivega delovnega časa pa se časovna izguba šteje do začetka in od konca delovnega časa.**

Javni prevoz ni možen, ko ima zaposleni možnost uporabe javnega prevoza le v eno smer (prihod ali odhod).

Če je zaposleni upravičen do povračila stroškov prevoza v obliki povrnitve stroškov javnega prevoza, je potrebno upoštevati tudi Zakon o javnih financah (Uradni list RS št. 11/2011-UPB4, 110/2011-ZDIU12), ki v 2. členu določa, da je treba pri pripravi in izvrševanju proračuna (torej rabi proračunskih sredstev) spoštovati načeli učinkovitosti in gospodarnosti. Iz navedenega izhaja, da morajo vsi proračunski uporabniki pri svojem delovanju, torej tudi pri povračilu stroškov prevoza na delo in z dela upoštevati navedeni načeli. Posledično menimo, da pri določitvi povračila stroškov prevoza na delo in z dela upoštevamo cenejše povračilo stroškov javnega prevoza, upoštevaje določila ZUJF ali kolektivnih pogodb, ki določajo, kdaj je javni prevoz možen. V primeru, ko je možnih več različnih javnih prevozov, je treba povrniti najcenejši javni prevoz.

Zgoraj navedeni načeli je treba spoštovati tudi pri določitvi poti do kraja opravljanja in tako določiti razdaljo od bivališča oziroma od kraja, iz katerega se zaposleni dejansko vozi na delo do kraja opravljanja dela po najkrajši poti. Za določitev razdalje dveh kilometrov se za upravičenost do povračila stroškov prevoza do kraja opravljanja dela upoštevajo tudi pešpoti.

Zakon o prevozih v cestnem prometu (ZPCP-2) (Uradni list RS, št. 131/06, 5/07–popr., 123/08 in 28/10) - v 16. točki 2. člena določa, da je »javni prevoz« prevoz, ki je pod enakimi pogoji dostopen vsem uporabnikom ali uporabnicam prevoznih storitev in se izvaja v komercialne namene. Za namene povračila stroškov prevoza na delo in z dela se kot javni prevoz ne šteje avtotaksi prevoz. Isti zakon ureja tudi podelitev licence in koncesije za opravljanje prevozov potnikov v cestnem prometu. Iz navedenega torej izhaja, da se za javni prevoz šteje tudi avtobusni oziroma drugi prevozi v zasebni lasti, ko ima izvajalec prevoza veljavno licenco.

4. Kraj, iz katerega se zaposleni vozi na delo in z dela

Kraj, iz katerega se zaposleni vozi na delo in z dela je v prvem odstavku 169. člena ZUJF oziroma v ustreznem členu v kolektivnih pogodbah opredeljen kot kraj bivališča oziroma kraj, iz katerega se zaposleni dejansko vozi na delo in z dela, če je ta bližje delovnemu mestu. Zaposleni je upravičen do povračila stroškov prevoza na delo in z dela v primeru, če je kraj opravljanja dela oddaljen več kot dva kilometra od kraja, iz katerega se zaposleni dejansko vozi na delo, upoštevaje tudi pešpoti. Torej v primeru, ko kraj, iz katerega se zaposleni dejansko vozi na delo ni enak kraju bivališča in je ta kraj bližje kraju opravljanja dela, se stroški prevoza povrnejo od kraja, iz katerega se zaposleni dejansko vozi na delo.

Za zaposlene, ki imajo službeno stanovanje oziroma jim je bilo službeno stanovanje dodeljeno, a so zavrnilo dodelitev službenega stanovanja, se povrnejo stroški prevoza na delo in z dela od kraja dodeljenega službenega stanovanja.

5. Mesečna, kombinirana, pavšalna in druga vozovnica ali dnevna vozovnica

Pri odločitvi, ali bo povračilo stroškov prevoza na delo in z dela povrnjeno v višini mesečne, pavšalne, kombinirane vozovnice ali v višini dnevne vozovnice je treba upoštevati načelo gospodarnosti razpolaganja s proračunskimi sredstvi in načelo ekonomičnosti. Upoštevaje navedeno, je treba pri povračilu stroškov povrniti cenejši možni javni prevoz, ki omogoča zaposlenemu prevoz na delo in z dela. V primeru, da je povračilo v višini dnevni vozovnic nižje od povračila stroškov prevoza mesečne ali druge vozovnice v konkretnem mesecu (npr. dopust, bolniška odsotnost), se torej povrne cenejši javni prevoz (dnevne vozovnice), ~~razen v primeru, ko zaposleni predloži dokazilo o dejanskem nakupu mesečne, kombinirane ali pavšalne vozovnice in se stroški povrnejo v višini mesečne, kombinirane ali pavšalne vozovnice.~~ (Sprememba dopis MPJU, št. 1000-293/2012/8).

6. Izjava za povračilo stroškov prevoza na delo in z dela

Obrazec izjave ni priloga zakona oziroma kolektivnih pogodb, temveč zakon navaja le obvezne sestavine izjave. Prav tako zaposleni ni dolžan predložiti izjave delodajalcu, če le ta razpolaga z vsemi podatki, ki jih mora vključevati izjava in na njihovi podlagi lahko zagotovi pravilno povrnitev stroškov prevoza na delo in z dela. Poleg navedenega, ZUJF in kolektivne pogodbe določajo obveznost zaposlenih, da delodajalcu morebitne spremembe v podatkih, ki so jih navedli v izjavi, sporočijo v osmih dneh po spremembi.

Glede pomena izjave (sodba VDSS Pdp 1497/2014) glej tudi dopis MJU, št. 100-275/2015/1 z dne 23. 2. 2015, Povračilo stroškov prevoza na delo in z dela - informacija o novi sodni praksi.

Proračunski uporabniki lahko sami izdelajo obrazec Izjave za posameznega proračunskega uporabnika, ki mora vsebovati sestavine iz 170. člena ZUJF oziroma kolektivnih pogodb. Poleg navedenega se lahko v obrazec vključijo dodatne obrazložitve ali navodila, z namenom olajšanja izvajanja in evidentiranja normativnih določb glede povračila stroškov prevoza na delo in z dela.

Predlagamo, da se zaradi olajšanja obračuna povračila stroškov javnega prevoza na delo in z dela poleg obveznih sestavin izjave v njih navede tudi razdalja od bivališča oziroma od kraja, iz katerega se zaposleni dejansko vozi na delo do prvega javnega prevoza in razdalja od zadnjega javnega prevoza do kraja opravljanja dela.

7. Preverjanje podatkov iz izjave

Zaposleni so dolžni zagotoviti resnične navedbe v Izjavi, delodajalec pa je odgovoren za pravilno določitev povračila prevoza na delo in z dela glede na podatke, ki jih je predložil zaposleni. Delodajalec lahko preverja resničnost navedb v izjavi v skladu s prisotnostmi, ki jih ima kot delodajalec in izhajajo iz veljavne zakonodaje.

V tej zvezi velja opozoriti na 111. člen Zakona o delovnih razmerjih Ur.l. RS, št. 42/2002 Spremembe: Ur.l. RS, št. 79/2006-ZZZPB-F, 46/2007 Odl.US: U-I-45/07, Up-249/06-22, 103/2007, 45/2008-ZArbit, 83/2009 Odl.US: U-I-284/06-26, v nadaljevanju ZDR), ki opredeljuje možnost izredne odpovedi pogodbe o zaposlitvi, če gre za kaznivo dejanje goljufije, kar velja tudi za neresnične navedbe v izjavi, ki vplivajo na upravičenost do povračila stroškov prevoza na delo in z dela in na višino povračila.

Glede ostalih vprašanj o povračilih stroškov prevoza na delo in z dela, ki jih ZUJF oziroma ustrezna kolektivna pogodba ne urejajo, se stroški prevoza na delo in z dela povrnejo na način, kot je bilo pred uveljavitvijo ukrepov za uravnoteženje javnih financ.

Prosimo, da ministrstva s tem dopisom seznanijo posredne uporabnike proračuna s svojega delovnega področja.

S spoštovanjem,

dr. Senko Pličanič
minister